

hvor Kysterne ere meget sandede og stenede og Havnene udsatte for ved Strøm og Sø at blive tilfyldte med Sand, vil slaa ind paa en ny Havnebygningsmaade, de saakaldte Øhavne. Der er her i Landet fuldført tre af den Slags. Deraf have vi to paa Bornholm, og da jeg gaar ud fra, at de fleste af de Herrer ikke have haft Lejlighed til at se disse Havne, føler jeg mig saa meget mere forpligtet til at udtale, at disse Smaahavne have vist sig at være meget gavnlige og hensigtsmæssige. Ved en anden Havn, hvor der er gjort Forsøg i lignende Retning, Hundested Havn, er der ganske vist nogle Vanskeligheder til Stede, men de stamme ikke fra selve Principet, men fra, at Havnen fra Begyndelsen af er anlagt urigtigt, idet Øhavnen, som denne ogsaa nærmest kunde kaldes, er bleven forbundet med Land ved en fast Bro. Derved har der dannet sig saadanne Sandbanker, at ikke alene den faste Bro er bleven tildækket med Sand, men ogsaa selve Havnen, og endogsaa et Stykke uden for Indløbet er opfyldt med Sand. Som de ærede Medlemmer nok kunne erindre, blev der for nogle Aar siden bevilget et Beløb til Fjernelsen af denne faste Forbindelse og Anlæggelse af en Pælebro paa samme Maade som ved vore to Havne, Arnager og Snogebæk paa Bornholm. Anlægget af denne Bro har, efter hvad jeg kan skønne af Udtalelser, faldne fra Regeringens Raadgivere, ikke været fuldt ud tilfredsstillende, men Vanskeligheden ligger deri, at der under de tidligere uheldige Havneforhold er opdyngtet saa store Sandmasser, at der vil gaa lang Tid hen, inden Strømmen kan bryde dem. Principet er i Virkeligheden heldigt, og det glæder mig derfor, at Regeringen nu er kommen ind paa det og har foreslaaet en Havn paa Anholt efter dette Princip, som vi saaledes have prøvet og fundet heldigt under de hos os tilstedeværende Forhold. Det eneste, jeg beklager, er, at den Mand, der har begyndt paa dette Princip, og hvis Havnekunst saaledes er anerkendt, ikke har været med til at udarbejde dette Forslag. Derved vilde ikke alene Regeringen, men ogsaa Rigsdagen have haft en større Garanti for et Havneanlæg som det her projekterede, end naar en ny Mand kom til at staa for dets Udførelse. Jeg har desforuden en anden Bemærkning at gøre i Anledning af dette Havneanlæg. Det vilde efter min Mening være saare uheldigt, om man ikke fuldt ud gennemførte dette Princip ved Anholt, saaledes at en Pælebro knyttet til Havnen ikke ogsaa fandt

Anvendelse der. Hvis det ikke finder Sted, ville Anholtbeboerne ikke kunne faa tilstrækkelig Gavn af denne Havn. Det er en meget betydelig Kapital, der skal til. Den anslaaes til 1,424,000 Kr., og naar man skal anvende et saa stort Beløb, skulde det dog anvendes saa fornuftigt, hensigtsmæssigt og nyttigt for alle Parter som muligt. Jeg vil derfor henstille til Tinget og Regeringen, at dette Arbejde, som altsaa efter min Mening gaar i den rigtige Retning, bliver udført efter Zahrtmanns Principper for Havnebygning, altsaa efter Øhavneprincippet fuldt ud, saaledes, at Anholtbeboerne lige saa vel som de andre Beboere, der befærde Kattégat, kunne faa fuld Nytte af Havnen. Jeg har ikke nogen Mening om, hvor stor den forøgede Bekostning kan være, men den kan ikke være overordentlig stor, naar der er Tale om et Arbejde, der skal være saa godt som muligt. Jeg har forhørt mig hos Ingeniør Zahrtmann, om det kunde lade sig gøre under de Forhold, som findes der, og om det ogsaa er muligt naar der siden bliver Tale om muligvis, eller jeg vil sige forhaabentligvis, at opføre lignende Nødhavne ved Vesterhavet, at man kan forbinde disse Havne med Land paa samme Maade, altsaa ved Pælebroer. Der er jo megen Søgang, og Vanskelighederne kunde synes at være betydelige. Han har erklæret, at der er aldeles intet i Vejen derfor. Det, der kunde lægge Hindringer i Vejen og være ødelæggende for disse Pælebroer, er ikke Søen, ikke Bølgeslaget, men Isforholdene, og da det nu har vist sig ved Snogebæk paa Bornholm, at de have staaet deres Prøve i adskillige Vintre under svære Isforhold, mener jeg, at der ikke i Kattégat er nogen Fare for at anvende Principet der. Da der forhaabentlig vil blive Tale om at bygge Havne paa Vestkysten af Jylland, ville vi, naar vi faa dette Arbejde udført ved Anholt, yderligere faa en Prøve paa, om denne Bygningsmaade af Havne vil være tidssvarende. Dette er altsaa en Udtalelse, som jeg finder Anledning til at fremkomme med til Overvejelse for ærede Medlemmer netop paa Grund af, at jeg er kendt med disse Forhold. — I Forbindelse hermed vil jeg gerne lægge et godt Ord ind hos den højtærede Indenrigsminister for Snogebæk Havn. Paa Finansloven 1888—89 blev der bevilget 33,800 Kr. til denne Havn, men der er en lille Fejl ved den, nemlig den, at naar der er stærk Storm, stænker Søen meget stærkt ind over den, og om Vinteren under Isforhold blive Baa-dene derved overdængede med Is; dette